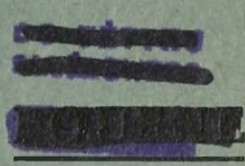

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

JAWNE

Egz. Nr 1

Ppik dypl. Tadeusz BÓGUSZ

**TREŚĆ WSPÓŁCZESNYCH ZASAD WALKI
OGÓLNOWOJSKOWEJ**

BIBLIOTEKA NAUCZONA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid.

44911

WARSZAWA

PAŹDZIERNIK

1983

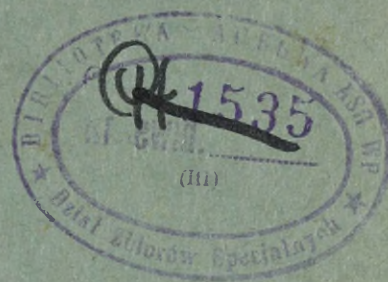

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

JAWNE

~~_____~~
~~_____~~
~~_____~~
Egz. Nr 1

Ppłk dypl. Tadeusz BÓGUSZ

**TREŚĆ WSPÓŁCZESNYCH ZASAD WALKI
OGÓLNOWOJSKOWEJ**

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. _____

 44911

WARSZAWA

PAŹDZIERNIK

1983

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

JAWNE

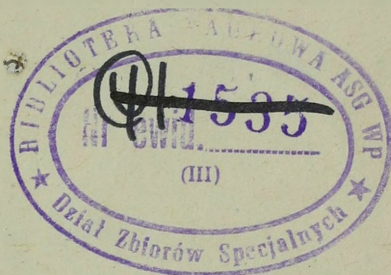
PODSTAWA
Ustawa z dnia 22 stycznia 1989 roku
art. 86 ust. 2
(Dz.U. RP Nr 11 poz. 55)
Podpis

ZATWIERDZAM
SZEF KATEDRY TO

płk dypl. Witold WOJCIK

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

Egz. nr .4.

TREŚĆ WSPÓŁCZESNYCH ZASAD WALKI OGÓLNOWOJSKOWEJ
/zmiany i uzupełnienia do wykładu na temat:
"Zasady współczesnej walki ogólnowojskowej"/

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych

Nr ewid. _____

44817

1. SPRAWY ORGANIZACYJNE

Treść współczesnych zasad walki ogólnowojskowej opracowano na podstawie "Regulaminu walki Wojsk Lądowych Sił Zbrojnych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Część I. Dywizja-brygada-pułk /Projekt/" wydanego przez MON GZSB /nr Pf 674, 1983/.

Wprowadza się je w miejsce zasad przedstawionych w skrypcie wykładu: "Zasady współczesnej walki ogólnowojskowej" nr bibl. Pf 963, rozdział V, podrozdział 2. - s. 36-51.

2. TREŚĆ WSPÓŁCZESNYCH ZASAD WALKI OGÓLNOWOJSKOWEJ.

Współcześnie obowiązują nas jednaście zasad walki, którymi są:

- stała gotowość bojowa związków taktycznych, oddziałów i pododdziałów;
- wysoka aktywność, zdecydowanie i ciągłość prowadzenia walki;
- działanie z zaskoczenia;
- uzgodnione użycie rodzajów wojsk i wojsk specjalnych w walce oraz zapewnienie między nimi ciągłego współdziałania;
- zdecydowane skupianie wysiłków wojsk na kierunku /w rejonie/ głównym, w odpowiednim czasie;
- manewr oddziałami i pododdziałami, uderzeniami jądrowymi i ogniem;
- uwzględnianie i wykorzystanie moralno-politycznego i psychologicznego czynnika;
- wszechstronne zabezpieczenie walki;
- utrzymanie i ciągłe odtwarzanie zdolności bojowej wojsk;
- stanowcze i ciągłe dowodzenie wojskami;
- niezłomność w osiągnięciu założonych celów, konsekwentna realizacja powziętych decyzji i postawionych zadań.

I. Zasada:

Stała gotowość bojowa ZT, oddziałów i pododdziałów

Zasada ta stanowi o konieczności utrzymania ciągłej gotowości dowództw, sztabów, organów politycznych i wojsk do podejmowania i wykonania zadań bojowych.

Organy dowodzenia wojskami przewidując rozwój sytuacji operacyjno-taktycznej kierują wykonaniem przedsięwzięć tak, by można było rozpocząć określone działania we właściwym czasie. Wojska /oddziały, pododdziały/ ciągle uzupełniają się i zaopatrują w technikę bojową oraz środki materiałowo-techniczne. Technikę bojową obsługuje się dla zapewnienia sprawnego działania w walce. Oddziały i pododdziały szkoli się do działania w warunkach użycia broni masowego rażenia.

Zasada stałej gotowości bojowej dotyczy każdego rodzaju działań bojowych i obowiązuje w czasie pokoju. W czasie pokoju przez odpowiednią dyslokację jednostek wojskowych i utrzymanie ich w określonych stanach gotowości mobilizacyjnej zapewnia się sprawne rozwinięcie operacyjne wojsk. System służb dyżurnych powiązany sieciami łączności będzie uruchamiał rozwijanie wojsk.

Ważnym elementem stałej gotowości bojowej jest utrzymanie wysokiego stanu moralno-politycznego, odporności psychicznej żołnierzy i dyscypliny. Tego elementu nie można ukształtować w krótkim czasie. Wymaga on pełnego zaangażowania całej kadry zawodowej, ciągłego oddziaływania na masy żołnierskie, dawania przykładu i kontynuowania tradycji oręża. Historia dziejów Polski dowodzi, że jedną z przyczyn wielkich zwycięstw Mieszka I, Bolesława Chrobrego, Bolesława Krzywoustego, Stefana Batorego i innych wybitnych dowódców było ukształtowanie i utrzymanie żelaznej dyscypliny wojsk.

Współcześnie wojna może rozpocząć się bez mobilizacyjnego rozwijania sił zbrojnych. Środki walki potencjalnych nieprzyjaciół mogą osiągnąć nasze wojska w każdym położeniu. Związki taktyczne, oddziały i pododdziały mogą przechodzić do działań bojowych będąc w garnizonach, w rejonach alarmowych, na poligonach lub w marszu, to znaczy o wiele wcześniej niż przewidziano im w planach operacyjnych. Stałe zagrożenie wprost zmusza do ciągłego utrzymania wojsk w gotowości do podjęcia walki. Stąd też nie można dopuszczać do zużycia wszystkich sił fizycznych i psychicznych oraz środków materiałowo-technicznych i zapasów przebiegów /km, mtg/. Chodzi o to, by nawet po walce pododdziały zachowały siły do dalszej walki, w najgorszej sytuacji - zdolność do samoobrony.

II. Zasada:

Wysoka aktywność, zdecydowanie i ciągłość prowadzenia walki

Aktywność jest zaprzeczeniem bierności. W umysłach dowódców i oficerów sztabów muszą ciągle przebiegać procesy oceniania sytuacji i szukania skutecznych sposobów wykonania zadań. Cele walki należy osiągać sprawnie i racjonalnie. Możliwe to będzie jeśli wykorzystamy walory wojsk własnych, ich moc uderzeniową lub moc oporu, siłę i manewrowość.

Racjonalność oznacza zachowanie logicznych proporcji zużycia własnych sił i środków do pobicia /rozbicia, odparcia ataków/ określonych zgrupowań nieprzyjaciela, zwłaszcza możliwie małych strat w sile żywej. Każdy błąd lub niedopatrzenie nieprzyjaciela należy bezwzględnie wykorzystywać do zajmowania pozycji uprzywilejowanych lub do zadania mu strat. Tak, więc zrodzona w umyśle idea działania, zrealizowana praktycznie przez użycie elementu /elementów/ ugrupowania wojsk pozwala na narzucanie nieprzyjacielowi sposobów walki, naszej woli, zmusza go do walki w niedogodnych dla niego warunkach.

Dążność do utrzymania lub przejmowania inicjatywy zasadza się na wyprzedzaniu nieprzyjaciela w użyciu środków rażenia, w zadawaniu strat. Wyprzedzanie w zadawaniu strat, zwłaszcza w niszczeniu techniki bojowej o najwyższych mocach rażenia, stanie się podstawowym sposobem zmiany stosunków sił i środków i uzyskiwania przewagi nad nieprzyjacielem. O ile stosowanie tej zasady walki w natarciu nie budzi zastrzeżeń, to mogą nasuwać się pewne wątpliwości w obronie, gdzie aktywność obok trwałości jest podstawowym wymogiem. Często aktywność obrony utożsamia się tylko z wykonywaniem kontrataków. A przecież obrona ma stworzyć warunki do przejścia do natarcia. Jeżeli mamy obroną zatrzymać dwu-trzykrotnie liczniejszego nieprzyjaciela to nie możemy być bierni. Musimy doprowadzić do sytuacji, w której każdy nasz środek ogniowy będzie mógł razić kilka wozów bojowych lub innych celów. Służą temu między innymi: opóźnienie podejścia części zgrupowania nieprzyjaciela, przez co atak jego będzie niejednoczesny; przejście do obrony z przednim skrajem przed którym teren będzie otwarty na zasięg podstawowej masy środków przeciwpancernych i przeciwlotniczych; zaminowanie skrytych podejść nieprzyjaciela; ufortyfikowanie; zgranie systemu ognia i zapór; maskowanie dymami manewru sił i środków.

Formy aktywności, o ile będą wykraczały poza ramy treści zadania i zamiaru przełożonego, powinny być stosowane tylko po uzyskaniu jego zgody.

Np.: nie można dokonać wypadu w kierunku, na którym szczebel nadrzędny chce uspić czujność nieprzyjaciela. Zdecydowanie dowódców daje zyski czasowe, daje wyprzedzanie nieprzyjaciela w poczynaniach i udziela się podwładnym, szerzy w nich wiarę w powodzenie. Bardzo istotne jest szybkie decydowanie się w procesie wyboru wariantów działania. Często mniej trafny sposób użycia sił i środków ale za to zastosowany w odpowiednim czasie może przynieść większe efekty niż najlepszy ale spóźniony. Nie można utożsamiać zdecydowania z uporem osła. Upór potrzebny jest w osiągnięciu celów wyznaczonych zadaniami i ten nie najwyższym kosztem. Upór dowódcy wobec argumentów oficerów sztabu często był przyczyną klęsk.

Na zdecydowane działanie oddziałów i pododdziałów składa się wiele czynników, wśród których pierwszoplanowymi są: ukształtowane i podtrzymywane morale wojsk, dobre planowanie i kierowanie działaniami, wszechstronne zabezpieczenie wojsk.

Ciągłość działań osiąga się przez stałe i racjonalne oddziaływanie na główne elementy ugrupowania nieprzyjaciela, przez selektywne niszczenie jego środków napadu jądrowego i innych nosicieli ładunków o dużych mocach rażenia, paraliżowanie działań odwodów oraz inne przedsięwzięcia. Miarą ciągłości działań bojowych może być tylko wykonanie zadań bez przerw przez dany pułk, batalion, kompanię. W natarciu dywizji, pułków, batalionów ciągłość działań to parcie do przodu bez zatrzymywania się w wyznaczonych pasach natarcia do do rubieży określonych zadań. W trakcie natarcia np.: pułku nie wszystkie jego pododdziały pierwszego rzutu muszą być w ruchu jednostajnym, niektóre mogą odpierać kontrataki, bronić się, porządkować. Ważnym jest oddziaływanie na nieprzyjaciela, rażenie go ogniem, rozpoznawanie, manewrowanie, wprowadzanie do walki kolejnych rzutów, elastyczne zmienianie kierunków uderzeń, łączenie i rozdzielanie wysiłków. Wysiłek wojsk włożony w naruszenie stanu równowagi, w wytworzenie wylomu w obronie nieprzyjaciela, powinien być wykorzystany do końca. Utrzymanie wysokiego tempa natarcia i parcia na nieprzyjaciela demoralizuje go, ułatwia wykonanie zadania.

W obronie ciągłość działania osiąga się rażąc ogniem nieprzyjaciela z chwilą wchodzenia w zasięg broni, którą dysponuje dany oddział, pododdział. Zwłoka w otwarciu ognia dopuszczalna jest w sytuacjach obserwowania poczynąń nieprzyjaciela i oczekiwania na wejście

jego zgrupowań do zaplanowanych rejonów porażenia, rejonów w których tym samym nakładem sił /zużyciem amunicji/ możemy zadać nieprzyjacielowi większe straty. Drugim aspektem ciągłości działań w obronie jest trwanie pododdziałów w wyznaczonych rejonach, utrzymanie tych rejonów. Trzeba sobie zdawać sprawę z tego, że broniący się może nie ulec przeważającemu liczebnie nieprzyjacielowi w poszczególnych starciach do krytycznego momentu, którym najczęściej jest widok strat własnych, zmęczenie fizyczne i psychiczne żołnierzy oraz brak amunicji. Zapobiegać temu można przez uzupełnianie pododdziałów, zapatrywanie ich, luzowanie i sprawną ewakuację porażonych i poległych.

Podstawowymi warunkami aktywności, zdecydowania i ciągłego prowadzenia działań bojowych są: utrzymanie odwodów i natychmiastowe odtwarzanie ich po wprowadzaniu poprzednich do walki; natychmiastowe niszczenie środków napadu jądrowego nieprzyjaciela i broni o dużej sile rażenia; utrzymanie zapasu rakiet, amunicji, paliwa i innych środków materiałowo-technicznych.

III. Zasada:

Działanie z zaskoczenia

Potocznie często mówimy: "dałem się zaskoczyć" albo "zaskoczyłem go" - odzwierciedlając stan bezradności i czasowego oszołomienia, jako reakcji na coś, czego nie spodziewaliśmy się. Podobne stany psychiczne można osiągać w odniesieniu do dowódców, sztabów i wojsk nieprzyjaciela. Stany te umiejętnie i celowo pogłębiane oddziaływaniami środków rażenia mogą przemienić się w panikę, a nawet tylko chwilowy bezwład może rozstrzygnąć o wyniku walki. Ciągłe zagrożenie użyciem broni masowego rażenia utrzyma wojska obu walczących stron w napięciu sprzyjającym uzyskiwaniu zaskoczenia.

Wyprzedzenie nieprzyjaciela w wykonaniu uderzeń jądrowych oznacza gwałtowną zmianę stosunków sił i środków i może przesądzić o losach nie tylko oddziałów i związków taktycznych ale i o losach całych koalicji - może to być największy wymiar zaskoczenia.

Pułki zmechanizowane i pułki czołgów oraz inne oddziały i pododdziały mogą uzyskiwać zaskoczenie nieprzyjaciela na miarę swoich sił i środków. Mogą one między innymi skrycie wprowadzać własne elementy ugrupowania w głąb obszaru nieprzyjaciela, nacierać na kierunkach ocenianych za nieprzydatne, tam gdzie nieprzyjaciel się tego najmniej spodziewa, pozorować ataki lub wycofanie w niektórych

rejonach i gdy nieprzyjaciel wyjdzie w otwarty teren lub ujawni rozmieszczenie swoich środków ogniowych - nagle otworzyć ogień. Działania z zaskoczenia mogą udawać się tylko przy bezwzględnym przestrzeganiu zasad maskowania i tajnego dowodzenia wojskami, inaczej nie będziemy mogli działać nagle.

Dowódcy i sztaby powinni znać na bieżąco sytuację operacyjno-taktyczną i w odpowiednim zakresie i czasie informować podwładnych o tym co ma lub może nastąpić. Brak informacji lub informacje mylne mogą zaskoczyć dowódców i sztaby. Pododdziały nie ostrzeżone w porę o pewnych zjawiskach mogą ulec panice albo zwalczać własne cele np: samoloty. Z tego widać, że uzyskiwanie zaskoczenia wymaga doskonałego współdziałania wojsk. Walka rozgrywa się w określonych zmieniających się warunkach terenowych i meteorologicznych. Dla stron walczących mogą one sprzyjać lub utrudniać działanie, dla nich jest to jeszcze jeden przeciwnik albo sprzymierzeniec, który może sam zaskoczyć, pomóc w uzyskaniu zaskoczenia albo uniemożliwić działanie z zaskoczenia. Zmiany pogody często zaskakiwały walczących i zmuszały do zmiany planów np.: w czasie brytyjskiej operacji "Market-Garden".

IV. Zasada:

Uzgodnione zużycie rodzajów wojsk i wojsk specjalnych w walce oraz zapewnienie między nimi ciągłego współdziałania

Uzgodnione i scharmonizowane działania elementów ugrupowania związków taktycznych i oddziałów co do celu, miejsca i sposobu oraz wzajemne pomaganie sobie przez wojska wszystkich rodzajów i sąsiadów w czasie wykonywania zadań składa się na to wszystko co nazywamy współdziałaniem. Współcześnie bez łączenia wysiłków albo bez podziału ról nie można odnosić zwycięstw. Współdziałanie stało się nieodłącznym atrybutem prowadzenia działań bojowych i ono nadaje ogólnowojskowy charakter działań na lądowych teatrach wojny.

Współdziałanie należy organizować i utrzymywać ciągle, w każdym rodzaju działań.

Podstawą dobrego współdziałania jest przewidywanie rozwoju sytuacji operacyjno-taktycznej, wyobrażenia dowódców i oficerów sztabu. Działanie każdego elementu ugrupowania dywizji /pułku/ i środków wspierających należy skalkulować tak, by ułatwiało działanie innym elementom ugrupowania. Szczególnie istotne jest w walce wykorzystanie mocy niszczących najpotężniejszych środków rażenia - broni

jądrowej i lotnictwa. Dlatego działania wszystkich elementów ugrupowania powinny służyć temu i w związku z tym powinny być zgrane z uderzeniami jądrowymi, lotnictwa i śmigłowców szturmowych.

W omówieniu ćwiczenia "TARCZA-76" minister Obrony Narodowej powiedział: "Współdziałanie należy do rzędu najwyższych umiejętności dowódczo-sztabowych. Organizacja współdziałania to tworzenie swoistych scenariuszy walki i operacji. Samo zaś współdziałanie to konsekwentne, operatywne i elastyczne realizowanie tych scenariuszy".

Dobre współdziałanie pozwalało mniej licznymi siłami pobić liczniejszego przeciwnika. Przykładem tego może być zwycięstwo nad wojskami tureckimi Jana III Sobieskiego pod Wiedniem, którego trzysetną rocznicę obchodzimy w tym roku. W przyszłych, wysoce manewrowych działaniach znaczenie współdziałania będzie rosło, bez niego nie da się skupić wysiłków wojsk na rozstrzygających celach i kierunkach.

V. Zasada:

Zdecydowane skupianie wysiłków wojsk na kierunku /w rejonie/ głównym, w odpowiednim czasie.

Zasada ta wynika z potrzeby prowadzenia działań celowych racjonalnymi sposobami. Wprost można powiedzieć, że do osiągnięcia celów głównych należy poświęcić, użyć możliwie najwięcej sił i środków, a cele drugorzędne, pomocnicze osiągać małym nakładem sił lub pomijać je na ile to będzie możliwe. Nacisk na "zdecydowanie" w stosowaniu tej zasady jest nieodzownym przy prowadzeniu działań w warunkach równowagi sił stron walczących i konieczności zużycia znacznych sił i środków w czasie przełamania obrony nieprzyjaciela.

Łączenie wysiłków ma na celu stworzenie przewagi nad nieprzyjacielem w natarciu albo zmniejszenie przewagi nieprzyjaciela w obronie. Osiąga się przez podział zadania ogólnego na zadania cząstkowe, do wykonania których tworzy się i wyznacza odpowiednie o proporcjonalnych możliwościach elementy ugrupowania bojowego.

Następnie ustala się sposób działania każdego z nich z osobna i kolejność użycia po sobie.

Skupianie wysiłków opiera się na dwóch ideach działania: pierwsza - wykonaniu uderzeń ogniowych wieloma rodzajami środków z różnych odległości i kierunków, z położenia w rozśrodkowaniu oraz uderzeń wojskami na jedno zgrupowanie nieprzyjaciela rozmieszczone w jednym rejonie /na jednym kierunku/;

druga - na ześrodkowaniu sił i środków /zmasowaniu/ w jednym rejonie na jednym/ kierunku i uderzeniu wspólnym na dane zgrupowanie nieprzyjaciela. Uderzenia ogniowe lub uderzenia wojsk mogą być wykonywane jednocześnie albo kolejno.

W pierwszej idei skupiania wysiłków dominuje manewr ogniem, ściślej manewr torami rakiet i pocisków, w drugiej - manewr wojskami.

Nie ulega wątpliwości, że przyjęcie zasady walki w postaci "skupiania wysiłków", w miejsce poprzednich: "przewagi" i "ześrodkowania sił i środków oraz wysiłków", wychodzi na przeciw potrzebom przyszłego pola walki, na którym nadmierne skupianie sił i środków będzie bardzo niebezpieczne.

Dla oddziałów i pododdziałów pierwszym wskaźnikiem skupiania wysiłków są wyznaczone im w zadaniach szerokości pasów /odcinków, frontu/ działania, drugim, z kolei, obliczenia stosunków sił i środków.

VI. Zasada:

Manewr oddziałami i pododdziałami, uderzeniami jądrowymi i ogniem

Manewr, rozumiany szeroko jako ruch sił i środków na polu walki, służy tworzeniu dogodnych warunków do wyzwolenia siły niszczącej ognia, a razem z ogniem składa się na uderzenie wojsk. Manewr stosuje się wojskami /elementami ugrupowania, oddziałami, pododdziałami/ uderzeniami jądrowymi i ogniem środków konwencjonalnych. Manewr, dla danego elementu, powinien być prosty, przeprowadzany szybko i skrycie.

Manewr elementami ugrupowania, oddziałami, pododdziałami wykonuje się w celu zmiany ugrupowania dywizji /pułku/, spotęgowania uderzeń na głównych kierunkach natarcia, oskrzydlenia lub obchodzenia nieprzyjaciela, zlikwidowania lub osłonięcia rejonów włamania w obronie i niekiedy do wyprowadzenia wojsk spod niszczących uderzeń nieprzyjaciela, stref skażeń itp.

- Wyróżnia się następujące rodzaje manewru wojskami: oskrzydlenie, obejście, wycofanie.

Oskrzydlenie wykonuje się z utrzymaniem współdziałania taktycznego i łączności ogniowej z oddziałami, pododdziałami nacierającymi od czoła, do uderzenia w skrzydło ugrupowania nieprzyjaciela /oskrzydlenie jednostronne/ albo do uderzenia^w oba skrzydła nieprzyjaciela /oskrzydlenie dwustronne/.

Obejście jest manewrem o większej głębokości, wyprowadzającym pododdziały do uderzenia na tyły ugrupowania nieprzyjaciela, bez zachowania łączności ogniowej z wojskami nacierającymi od czoła. Często obejście wymaga milczenia artylerii i innych środków ogniowych wojsk nacierających od czoła do momentu osiągnięcia określonego rejonu /rubieży/ przez pododdziały obchodzące. W obejściach i oskrzydleniach mogą brać udział taktyczne desanty powietrzne.

Wycofanie jest wyprowadzaniem wojsk własnych spod uderzeń przeważających sił nieprzyjaciela albo wyprowadzaniem wojsk do dogodniejszych rejonów /pozycji/. Ma ono na celu uchronienie wojsk przed nadmiernymi stratami lub zyskanie czasu do zorganizowania przeciwdziałania nieprzyjacielowi lub zajęcie pozycji uprzywilejowanej, dającej większe szanse pobicia nieprzyjaciela.

Do wycofania wojsk zawsze wymagana jest zgoda szczebla nadrzędnego np.: dowódca batalionu chcąc wycofać kompanię z punktu oporu musi uzyskać zgodę dowódcy pułku.

Każdy manewr, aby był sprawnym i szybkim, musi być odpowiednio skalkulowany i zabezpieczony. Zabezpieczenie będzie polegało najczęściej na uwolnieniu dróg, torowaniu dróg, wykonaniu przejść w polach minowych, zorganizowaniu regulacji ruchu, oznaczeniu wojsk, zamaskowaniu /np.: zamaskowaniu wychodzenia z punktu oporu zasłoną dymną/, obezwładnieniu ogniem nieprzyjaciela na wybranych odcinkach i na innych przedsięwzięciach.

Manewr uderzeniami jądrowymi i ogniem środków konwencjonalnych w części nazywanej manewrem torami pocisków polega na jednoczesnym lub kolejnym ich zmasowaniu /ześrodkowaniu/ na ważne zgrupowania i obiekty nieprzyjaciela albo na podziale celów /rozśrodkowaniu/ do porażenia kilku zgrupowań /obiektów/. Manewr torami pocisków opiera się na precelowaniu broni na nowe obiekty bez zmiany stanowisk ogniowych.

Obie formy manewru mogą być łączone.

VII. Zasada:

Uwzględnianie i wykorzystanie moralno-politycznego i psychologicznego czynnika.

Utrzymanie wysokiego stanu moralno-politycznego i psychicznego żołnierzy jest bardzo ważnym warunkiem uzyskiwania powodzenia w walce. Osiąga się to przez: ciągłe śledzenie zachowań żołnierzy, znajomość ich nastrojów, organizowanie i prowadzenie pracy wyjaśniającej cele walki i zjawiska, które mogą wystąpić w walce, wykrywanie

i przeciwdziałanie propagandzie i dywersji nieprzyjaciela, oddziaływanie ideologiczne i psychologiczne na wojska własne i ludność cywilną. Jednocześnie morale naszych wojsk rośnie w sytuacjach rozprężenia nieprzyjaciela, dlatego też systematycznie studiuje się cechy i zjawiska moralno-polityczne nieprzyjaciela, podsyca się ujawnione słabe strony i osłabia mocne strony nieprzyjaciela akcjami dywersyjnymi, propagandy specjalnej i oddziaływaniem wojsk.

Zasada uwzględniania i wykorzystania moralno-politycznego i psychologicznego czynnika dotyczy całych oddziałów i pododdziałów oraz poszczególnych żołnierzy. Wojska o wysokim stanie moralno-politycznym i niezachwianej równowadze psychicznej mogą wykonywać główne zadania, osłaniać porażone zgrupowania. Podobnie rzecz się ma z żołnierzami. Walory moralno-polityczne i odporność psychiczna zasadniczo wpływają na dobór oficerów na stanowiska dowódcze.

VIII. Zasada:

Wszechstronne zabezpieczenie walki

Wszechstronne zabezpieczenie działań bojowych wojsk organizuje się i realizuje do stworzenia wojskom warunków zapewniających wykonanie zadań. Proces organizowania jest ciągłym i zamyka się w cyklu przygotowanie wojsk, okres prowadzenia działań bojowych, działanie po walce.

Wszechstronne zabezpieczenie walki dzieli się na bojowe, techniczno-specjalne i tyłowe. Przedsięwzięcia wszechstronnego zabezpieczenia walki realizują wszystkie rodzaje wojsk. Przedsięwzięcia wymagające specjalnych urządzeń technicznych i odpowiedniego przygotowania stanów osobowych wykonują oddziały i pododdziały wojsk specjalnych i tyłów.

Zabezpieczenie bojowe działań ma na celu niedopuszczenie do niespodziewanego napadu nieprzyjaciela, obniżenie skuteczności jego uderzeń na wojska własne /uchronienie ich przed nadmiernymi stratami/ i stworzenie sprzyjających warunków zorganizowanego wejścia do walki w odpowiednim czasie oraz sprawnego prowadzenia działań bojowych.

Na zabezpieczenie bojowe działań składa się: rozpoznanie, obrona przed bronią masowego rażenia, powszechna obrona przeciwlotnicza, walka radioelektroniczna, maskowanie, zabezpieczenie inżynieryjne, chemiczne, topogeodezyjne, hydrometeorologiczne, /meteorologiczne/ i ubezpieczenie.

Organizowanie zabezpieczenia bojowego działań koordynuje szef sztabu dywizji /pułku/.

Zabezpieczenie techniczno-specjalne polega na organizowaniu i utrzymywaniu w stałej gotowości do użycia techniki bojowej, amunicji jądrowej, rakiet i amunicji konwencjonalnej. Obejmuje ono zabezpieczenie techniczno-jądrowe, techniczno-rakietowe, techniczne i meteorologiczne.

Zabezpieczenie tyłowe obejmuje: zabezpieczenie materiałowe, lotniskowe, lotniczo-techniczne, medyczne, weterynaryjne, socjalno-bytowe i handlowe, zakwaterowania i przeciwpożarowe oraz finansowe.

Ponadto w dywizjach i pułkach organizuje się uzupełnienia stanami osobowymi grzebanie poległych w walce i zmarłych oraz ewakuowanie jeńców wojennych i zbieranie zdobyczy.

Dywizje i pułki nie organizują wszystkich rodzajów zabezpieczenia w pełnym zakresie np.: zabezpieczenia weterynaryjnego, zabezpieczenia techniczno-jądrowego.

IX. Zasada:

Utrzymanie i ciągłe odtwarzanie zdolności bojowej wojsk

Zasadę tę realizuje się przez szkolenie oddziałów i pododdziałów, terminowe uzupełnienie stanów osobowych i zaopatrywanie we wszystko co jest potrzebne do prowadzenia walki, a także przez utrzymanie wojsk w gotowości do wykonania zadań.

Odtwarzanie zdolności bojowej jest przedsięwzięciem cyklicznym, w najszerszym zakresie realizowanym po walce lub przed nią. Odtwarzanie zdolności bojowej polega na: przywróceniu systemu sprawnego dowodzenia, organizowaniu osłony rejonów porażen i kierunków zagrażających rozcięciem ugrupowania wojsk własnych, na racjonalnym wykorzystaniu pododdziałów, które zachowały zdolność bojową, wyprowadzaniu wojsk z rejonów skażonych, zniszczeń, pożarów i zatopień, uzupełnianiu stanem osobowym, techniką bojową, zaopatrywaniu w rakiety, amunicję i paliwa oraz inne środki, utrzymanie wysokiego morale wojsk.

Porządkując oddziały, pododdziały należy dążyć do zachowania struktury organizacyjnej i tylko w wyjątkowych sytuacjach tworzyć oddziały zbiorcze. W pierwszej kolejności należy uporządkować oddziały, pododdziały, które poniosły względnie małe straty, by możliwie najwcześniej wykorzystać je do walki lub prowadzenia akcji ratunkowej.

X. Zasada:Stanowcze i ciągle dowodzenie wojskami

Stanowcze i ciągle dowodzenie wojskami pozwala na optymalne wykorzystanie możliwości bojowych wojsk w czasie wykonywania zadań. Opiera się ono na znajomości procesów i zasad walki, stałym śledzeniu zmian sytuacji operacyjno-taktycznej, terminowym powzięciu decyzji i stawianiu zadań, konsekwentnym realizowaniu zamiarów, wykorzystaniu wojsk zgodnie z ich przeznaczeniem, prawidłowej organizacji i przesunięciach punktów dowodzenia, utrzymaniu ciągłej łączności z wojskami. Stanowcze i ciągle dowodzenie nie może istnieć bez poczucia osobistej odpowiedzialności dowódców i szefów różnych szczebli i komórek organizacyjnych za losy podległych im wojsk i odpowiedzialności za osiągnięcie celów walki otrzymanych w zadaniach. Wymaga ono centralizacji dowodzenia i działania zgodnego z kompetencjami określonymi w regulaminach, instrukcjach i rozkazach przełożonych.

Ciągłość dowodzenia zapewnia się poprzez system punktów dowodzenia, wielokanałową łączność, ustalenie zasad przejmowania dowodzenia w wypadku zniszczenia stanowiska dowodzenia /śmierci dowódcy/, zmianowość pracy oficerów na poszczególnych punktach dowodzenia i inne przedsięwzięcia,

XI. Zasada:Niezłomność w osiągnięciu założonych celów, konsekwentna realizacja powziętych decyzji i postawionych zadań.

Dowódcy dowodzą oddziałami, pododdziałami jednoosobowo. Na nich spoczywa odpowiedzialność za wszystkie podległe wojska i sztaby oraz odpowiedzialność za wykonanie zadań. Cele działania, związki taktyczne, oddziały i pododdziały otrzymuje sformułowane w zadaniach. Zadania, z kolei, formułowane są na miarę możliwości danego elementu ugrupowania. Często pozornie może wydawać się, że otrzymane zadanie jest nie do wykonania, bo nie widzi się działania innych elementów ugrupowania, wojsk rakietowych, lotnictwa. W walce mogą występować sytuacje, w których podwładnego utrzyma się w nieświadomości roli jaką spełnia np.: uderzenie pozorne w czasie wychodzenia z okrążenia.

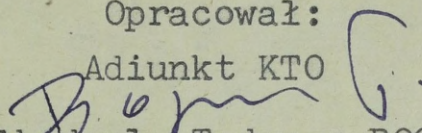
Obecny system dowodzenia wojskami zawiera obowiązek zatwierdzania decyzji. Organizowane współdziałanie i zabezpieczenie działań bojowych jest dostosowane do zatwierdzonych decyzji. Tak więc odejście od pierwotnej decyzji narusza wiele elementów planu walki i nale-

ży głęboko przeanalizować ewentualność zmian idei /zamiarów/
walki.

Wykonanie zadań cząstkowych przez wojska składa się na osiągnięcie głównych celów operacji i wojny i właśnie z tego punktu widzenia ważna jest niezłomność i konsekwencja dowódców.

Opracował:

Adiunkt KTO

ppłk dypl. Tadeusz BOGUSZ

Wykonano w 2 egz.

Egz. nr 1-2 Bibl. Tajna
Wyk. ppłk Bogusz, tel. 50009
Druk. E.K. dnia 4.10.83r.
Nr ks. masz. Pf62/KTO

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. _____

~~_____~~ 44817

